

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XIX.

ČÍSLO 11

NOVEMBER 2011

**Smrt' - sestra alebo strašidlo? - Rosnička má 15 rokov - Pod' s nami!
Poslednýkrát? - Zomierame, aj keď žijeme - Duchovné napätie
Blahoslavené Drinské mučenice - Mladí mladým - Miništrantský výlet**

Smrt' - sestra alebo strašidlo?

Zmätok hodnôt prináša poriadnu ranu pod pás aj kresťanskému pohľadu na umieranie a večnosť. Práve najkrajšia pravda, ktorú nám prináša Ježiš, je pravda o večnom živote, o víťazstve nad temným kruhom ľudského blúdenia a oponou neistoty a strachu. Žiaľ, praktické kresťanstvo je u nás dnes už skôr výnimkou než pravidlom.

S úpadkom poznania základných kresťanských právd a hodnôt sa čierny, strašidelný mrak beznádeje vzniesol aj na pravdu o ľudskej smrti. Sv. František ju nazýval: „sestra smrť“. Sv. Karol Boromejský dal premaľovať skicu budúceho obrazu, na ktorom bola zobrazená smrť ako kostlivec s kosou a presýpacími hodinami, na krásneho anjela so zlatými kľúčmi. Prví kresťania volali pri bohoslužbách: „Maranatha“ - Pane príd! a na náhrobkoch kresťanov v rímskych katakombách je dátum smrti uvedený ako: „Deň narodenia pre nebo“.

Jedna sestra raz povedala sv. Terézii z Lisieux: „Vy vôbec nemáte strach zo smrti? Smrť je predsa niečo hrozné!“ Odpovedala jej: „Áno, tiež mi naháňa strach, keď ju vidím na obrazoch ako veľkú príšeru. Ale smrť nie je niečo takéto. Táto predstava je hlúpa, nie je pravdivá. Aby som ju zahнала, stačí keď si pripomeniem odpoveď z katechizmu: smrť je odlúčenie duše od tela. To je smrť. No a ja nemám strach z odlúčenia, ktoré ma navždy spojí s dobrým Bohom!“

Áká je teda smrť? Tmavá, beznádejná, chladná a zákerná, ako nás o tom presviedča stále šíriaci sa kult pohanského Halloweenu? Alebo je plná nádeje, víťazstva a svetla, ako o tom píšu Evanjeliá a učí Cirkev?

Vďaka Pane, že nie sme deti zúfalstva, ale deti svetla nádeje, a preto môžeme očakávajúc svoju smrť spievať so sv. Františkom: „Bud' pochválený, môj Pane, za sestru telesnú Smrť, ktorej žiaden živý človek nemôže uniknúť.“

Martin Dado, dekan

Prijat' diet'a a potom ho nechat' letiet'

V tomto čísle Bartolomeja sme sa rozhodli otvoriť nie celkom obľúbenú a nie celkom ľahkú tému, akou je smrť. V krátkom rozhovore vám chceme priblížiť život ženy, ktorá stratila to najcennejšie z pohľadu matky, stratila diet'a. O smrti, ale aj o nádeji sa budeme rozprávať s pani katechétkou, matkou ôsmich detí, Gabikou Belisovou.

Často prechádzam okolo fotografie vášho nebohého syna Ondreja umiestnenej na stene našej piaristickej školy pri vchode do kaplnky, a zakaždým, vždy nanovo, ma prekvapí pocit ľútosti. Niečo sa vo mne ako v matke pohne a zdá sa mi, že len myšlienka na smrť diet'aťa mi spôsobuje neuveriteľnú bolesť. Nevieť si ani len predstaviť vašu bolesť. Dá sa s tým vôbec žiť?

Bolesť, smútok, pokora, odovzdanosť, viera, nádej a láska sú pocity, ktoré nás sprevádzajú celým životom. Niekedy pocítujeme len tie, ktoré nám spôsobujú radosť, inokedy sa nám zdá, že nás prenasleduje viacej tá ťažšia stránka života. Boh si zobral mladý život môjho syna a je to ťažko pochopiteľné ľudským rozumom. Sama, bez Božej pomoci, by som to nevládala pochopiť ani prijať.

A ako ste to pochopili a prijali?

Pri každej sv. omši som odovzdávala svoju bolesť Bohu, Duchu Svätému. Ešte pred štyrmi rokmi som cítila nevyvovedateľnú ťažobu na srdci, ale Boh dáva človeku čas na zahojenie jeho rán postupne. On vie, ako je to pre človeka najlepšie. Pri jednej sv. omši v Rajeckej Lesnej, ktorá bola slúžená za rodiny, som opäť svoju bolesť položila Bohu na oltár. Tam sa stalo to, že Boh mi ju zobral. Vnímala som jeho pohladenie duše, ako keby mi niekto sňal bal-

van zo srdca a mohla som sa opäť slobodne nadýchnuť. Mala som neuveriteľnú radosť. Cítila som prepojenie medzi nebom a zemou. Verím, že Boh nezanevrie na nikoho, kto k nemu vysielá prosby, lebo on je láska.

Naplnilo vás toto poznanie Božej lásky túžbou ohlasovať Božie milosrdenstvo?

Na hodine náboženstva, pri rozhovore o obetovaní Izáka, som dostala otázku od jedného študenta, čo by som spravila, keby mňa Boh skúšal vo viere a chcel, aby som obetovala život svojho diet'aťa. Keď som mu odpovedala, že som túto otázku od Boha už dostala, bol prekvapený. Svojím životom neustále odpovedám: „Pane, je Tvoj, Ty si mi ho daroval, ale buď vôľa Tvoja.“ Cez poznanie Božej lásky, pohladenie duše, sa dá pochopiť, aký význam má život a smrť.

Chciet' život za akúkoľvek cenu, len preto, že ja, človek, to chcem,... to je veľmi sebecké. Máme žiť tak, aby sme prišli pred Božiu tvár čistí. Nikto z nás ľudí nie je dokonalý a Boh to veľmi dobre vie. Preto je milosrdný a dáva nám šancu na konanie dobra. Máme vedieť prijímať to, čo nám darúva. Prijat' život novorodeniatka, aj keď nie je „vhodná chvíľa“, obetovať čas, peniaze, kariéru pre diet'a, a potom ho nechat' letiet' do sveta, alebo do večnosti.

V takýchto kritických životných situáciách sa ľudia zvyknú uzavrieť do svojej vlastnej bolesti. Kto vám v ťažkých chvíľach najviac pomohol niesť bremeno Ondrejovej smrti?

Boli pri mne viacerí ľudia, ktorí mi pomáhali niesť túto ťažkú skúšku. Každý pomáhal inak, niekto povzbudivým slovom, iní prítomnosťou, mnohí fyzickou pomocou, hmotnou pomocou, modlitbami. Bolo to ťažké nielen pre mňa, ale aj pre manželku a ostatné deti. Ale Boh je verný až na smrť, až na potupné drevo kríža. Posiela ľudí tam, kde je to najviac treba. To je moja osobná skúsenosť.

Ako dnes zvládáte okamihy, v ktorých vás prepadne clivota, smútok, spomienky?

Boh má k nám takú veľkú lásku, že poslal na zem svojho Syna, aby nás svojím životom, ale hlavne smrťou na kríži oslobodil od večného zatratenia. Aj dnes prídu chvíle, keď mi je smutno, ťažko. Predstava, aký by bol môj syn dnes po 4 rokoch a pár mesiacoch, čo je v nebi, čo by robil, ako by sa správval... Vtedy zjdem na jeho hrob, zapálím sviečku a modlím sa, posiadam tam hore clivotu, ale aj lásku, smútok, ba aj smiech...

Čo je to vlastne smrť? Niekde som čítala, že je to prechod na druhú stranu cesty, ako keby niekto pre-

šiel do druhej miestnosti. Uvedomujem si, že kedykoľvek sa môžeme rozprávať s Bohom a On nám pomôže. Stačí tomu veriť a chcieť ho počúvať a pochopiť.

Keby ste ešte mali možnosť posledného rozhovoru s vaším synom, čo by ste mu povedali?

Rozprávam sa s ním často, prostredníctvom srdca. Verím, že ma veľmi dobre počúva. Cítim jeho pomoc a ochranu, ktorú vyprosuje od Nebeského Otca pre mňa, ale aj pre celú rodinu. Hovorím mu, že ho mám rada, ďakujem mu, že bol pri mne, keď som ho potrebovala tu na zemi. Aj dnes Ondrej žije v mojom srdci. Je ako Malý princ od Antoina de Saint-Exupéry, ktorý hovorí, že najlepšie vidíme srdcom, a čo je neviditeľné očiam, to vie srdce pochopiť.

Určite vás jeho smrť zmenila aj v postojoch matky. Čo by ste odkázali matkám žijúcich detí?

Prijmite dieťa ako dar, venujte mu každú voľnú chvíľu. Nehovorte deťom „nemám čas na teba, choď sa hrať“, ale „pod', ideme sa spolu hrať, prechádzať, spievať, spolu riešiť problémy“. Práve teraz je ten správny čas mať dieťa, rozprávať sa s ním, vychovávať ho a rozdávať lásku, požehnanie, radosť, ohotu a vieru. Všetko iné príde, dôležité veci nie sú dôležitejšie ako dieťa, ktoré Boh posiela do nášho života. Užívajte si možnosť daru dieťaťa. Sú to neopakovateľné chvíle. Teraz je ten správny čas...

Za rozhovor ďakuje Elena Blašková

(Ondrej Belis zahynul v roku 2007 vo veku 19 rokov pri tragickej nehode na bicykli, pozn. red.)

Rosnička má 15 rokov

11/11

Dňa 13. októbra uplynulo pätnásť rokov od chvíle, kedy detský spevácky zbor Rosnička z piaristickej základnej školy po prvýkrát spieval na svätej omši. Túto udalosť si terajší členovia Rosničky okrem tradičného stredajšieho náviku pripomenuli spolu s ostatnými veriacimi aj v nedeľu, 16. októbra.

„Rosnička má už nielen deti, ale aj vnúčatá,“ skonštatovala dlhoročná dirigentka zboru, Mgr. Iveta Luermannová. Prví členovia Rosničky, ktorí ešte pred pätnástimi rokmi sami nosili detské topánky, sú už dnes totiž častokrát mladí ľudia s vlastnými deťmi a rodinami.

Spevácky zbor Rosnička založil páter Ján Lichtner, Sch. P. v roku 1996, aby svojím spevom sprevádzal detskú sv. omšu. Od začiatku bola dušou zboru nielen pani učiteľka Luermannová, ale aj rodina Kvetovcov. Chlapci sa postupne vzdali speváckeho postu a nahradili svojho otca v úlohe sprevádzajúceho hudobníka a zvukára. Po odchode pátra Jána Lichtnera sa neodmysliteľ-

nou súčasťou Rosničky stál páter Ján Hríb, Sch.P., ktorý sa deťom venuje nielen na hodinách náboženstva a detských sv. omšiach, ale nechýba ani na žiadnom náviku malých Rosničkárov.

V súčasnosti má spevácky zbor Rosnička približne 40 členov. Tvoria ho hlavne deti z prvého stupňa piaristickej základnej školy. Po odbornej stránke Rosničku vedú pani učiteľky Iveta Luermannová a Eva Kohútová, s dirigovaním v nedeľu vypomáha aj bývalá pani učiteľka Monika Schutová. Malých spevákov si môžete vypočuť v každú nedeľu na detskej svätej omši u piaristov o 11:00 hod..

Petra Humajová

Sviečka za nenarodený život

V dňoch 26. - 28. októbra 2011 sa naša škola zapojila do projektu Sviečka za nenarodený život. Hlavnou myšlienkou projektu je spojiť spomienku na zosnulých so spomienkou na deti, ktoré zomreli pred narodením.

Sviečku za nenarodené deti organizuje občianske združenie Fórum života predovšetkým preto, aby sme si všetci v čase, keď sme citlivejší

na mystérium smrti, uvedomili osud detí, ktoré zomreli pri potrate. Fórum touto aktivitou zároveň poukazuje na to, aby sme v modlitbách pamätali aj na rodičov týchto detí, na tých, čo umelé potraty vykonávajú, alebo ich aktívne podporujú.

Elena Blašková

Slnovrat: Konečná (Martin Šmilňák, Félix Tkáč)

Odbila ďalšia z mojich chvíľ
Prezerám život, čo som žil
Viem, času som mal tak akurát
Aby som dal, čo som mal dať

Keď zavrú mi oči, Ty žehnaj môj dom
Keď prestanem dýchať,
to Ty dýchaj v ňom
Veď vieš kde sú kľúče od duší aj dvier
Daj pozor na blízkych, do dlaní ich ber

Keď z líc mojich drahých sú korytá riek
Na zmoknuté duše Ty vymysli liek
A pohľad' ich za mňa,
keď dôjde mi dych
Ja ostanem v Tebe, Ty ostávajú v nich

Keď zavrú mi oči, Ty žehnaj môj dom
Keď prestanem dýchať,
to Ty dýchaj v ňom
Veď vieš kde sú kľúče od duší aj dvier
Daj pozor na blízkych, do dlaní ich ber

Už nadišiel čas, keď vravíš mi pod'
Vzdialené brehy spojí padací most
Dávaš mi lístok na neznámu trať
Zo stanice NEBO Vám chcem zamávať

Ver, vždy keď si spomenieš
Ti vojdem do sna
A zas Ťa objímam v stanici KONEČNÁ

Keď zavrú mi oči, Ty žehnaj môj dom
Keď prestanem dýchať,
to Ty dýchaj v ňom
Veď vieš kde sú kľúče od duší aj dvier
Daj pozor na blízkych, do dlaní ich ber

Už nadišiel čas, keď vravíš mi pod'
Vzdialené brehy spojí padací most
Dávaš mi lístok na neznámu trať
Zo stanice NEBO Vám chcem zamávať

Keď z líc mojich drahých sú korytá riek
Na zmoknuté duše Ty vymysli liek
A pohľad' ich za mňa,
keď dôjde mi dych
Ja ostanem v Tebe, Ty ostávajú v nich

Obnova sa niesla v znamení rozlišovania duchov

V dňoch 14. až 16. októbra sa v rodinnom centre Brána stretlo 21 dievčat vo veku 17 - 23 rokov, aby sa zúčastnili duchovnej obnovy na tému Rozlišovanie duchov. Strávili spolu veľmi pekný čas plný zaujímavých momentov.

Boli to dni bohaté na Slovo, Božiu blízkosť a Jeho prítomnosť v Eucharistii i vo vzťahoch. Dni spoznania nových ľudí, zdieľania sa vo viere a načerpania nových síl do bežných dní. Dievčatá sa snažili rozlišovať pôsobenie Ducha Božieho a ducha zlého, oddeľovať pšenicu od kúkoľa a zoznámiť sa s duchovnou útechou a neútechou. Čas a priestor na osobnú modlitbu, na časté zdieľanie, spoločenstvo, agapé, zábavu, rozhovory i typicky ženské záľuby bol veľmi požehnaný a verím, že nezostane bez ovocia.

Čo o obnove povedali tie, ktoré sa jej zúčastnili?

„Bola to presne načasovaná duchovná obnova, veľmi dobrá. Medzi nami v Trnke rýchlo zavládla domácka atmosféra. A krásne na tom bolo, že hoci sme sa všetky dievčatá ani nepoznali, nikomu to nebránilo byť jedna partia, smiať sa spolu a oslavovať Boha.

Veľa mi dali prednášky a meditácia nad Slovom. Taktiež adorácia mala svoje čaro, odvtedy si nosím v sebe

hlboký pokoj. Týždeň po obnove som mala „bojovný“. Ako ľahko sa človek stratí vo viere všetkého, čím žije! No keď opäť prídem k Pánovi, ten pokoj znova nájdem. A je to ten najkrajší pocit - cítiť, ako veľmi je moje srdce milované Otcom.

Ťažko sa mi modlilo, no o to viac som Boha nachádzala v každodenných veciach a cítila som jeho požehnanie vo vzťahoch. Každá sme si odniesli asi niečo iné, no spomínam na tento čas veľmi rada a je mi povzbudením v duchovných bojoch.“

Katarína Kobelová, Prievidza

„Pre mňa bola duchovná obnova naozaj dobrá. Povzbudili ma už v piatok slová sestry Bernardy, že treba čítať Sväté písmo a meditovať nad nim. Už dlhšie som v sebe nosila istú nenačatú myšlienku o čítaní Písma a toto bolo pre mňa potvrdenie, uistilo ma to v tom, že je to naozaj podstatné.

Tiež sa mi páčilo, ako sa páter Juraj v piatok modlil. Oslovila ma skutočnosť, že za Ježišom máme do modlitby vchádzať ako za milovaným. Aj tie posledné dve prednášky mali takú podstatu - že Boha zraňuje, ak chceme robiť veci sami bez neho.

Takisto som pochopila, že to, čo som ja označovala ako pekný čas a nepekný čas, má nejaký význam a treba tomu venovať pozornosť, že stavy duch. útechy a neútechy nie sú len tak, akoby pomimo.

Bolo dobre, že sme boli úplne odlúčené - napr. v čase osobnej modlitby, lebo to, čo sa povedalo počas

prednášok, som si prešla s Bohom v modlitbe a až tu som si uvedomila, že zdieľanie je dôležité.

Teraz na konci mi je jasné aj to, prečo ste nám na začiatku prízvukovali, že máme mať očakávania. Obnova mala cieľ a aj určité smerovanie a to bolo dobre. Teraz však ide o to, aby som v modlitbe vytrvala. Na internáte a obzvlášť doma to nie je jednoduché.“

Zuzka Pavčová, Žemberovce

„Prišla som na to, že obnova ma znovu „nakopla“. Aj keď to nebolo hneď naraz také „bum“. Ale teraz je všetko úžasné. Prediera sa

to síce pomaly, ale možno práve to som potrebovala. Obnova mi pomohla odhaliť, že som si spravila o Bohu akúsi zaškatulkovanú predstavu, ktorá bola samozrejme falošná.

Na obnovu som išla s očakávaním získať späť vášeň a oheň pre Boha a myslím, že som povzbudená a mám nové sily bojovať. Už je len na Bohu, kedy bude ten správny čas. Čo sa týka prednášok, boli veľmi „trefné“ a praktické, v mnohých som sa našla.“

Terezka Peticová, Lazany

Text a foto: Sr. Timotea, FDC

Mládež volá: „Pod' s nami!“

Mladí z bojnického a prievidského dekanátu sa rozhodli raz do mesiaca stretávať na akcii Pod' s nami! Chodievajú spolu do prírody a rozprávajú sa. „Naším cieľom je, aby sa srdcia spojili na ceste k Bohu. Každé stretnutie býva vyhlásené vo farnostiach a možno ste si všimli aj plagáty na nástenkách. Taktiež sa o nich môžete informovať aj na Facebooku v skupine Pod' s nami!“, prezrádza organizátorka Anežka Gúberová.

V sobotu, 24. septembra, sa mladí z prievidského a bojnického dekanátu vybrali na prvý výlet na Bralovu skalu. O pol ôsmej ráno sme sa pomaly začali schádzať na stanici. Najprv to vyzeralo biedne, pretože bolo pätnásť minút pred odchodom vlaku a nikto nikde. Ani sme sa nenazdali a už sme sa asi sedemnásť vyzli vláčikom na Remätu.

Vystúpili sme na nenápadnej zastávke a vydali sme sa na cestu. Pomaly sme kráčali lesným chodníčkom a užívali sme si nádherné počasie. Trošku sme sa pri výstupe zapotili, no čoskoro sme sa dostali k nášmu cieľu. Zo skaly bol nádherný výhľad na celý kraj. Keď sme sa občerstvili, zišli sme na neďalekú lúku a keďže sme sa ešte všetci nepoznali,

zahrali sme si nejaké zoznamovacie hry. Cestou späť sme stretli jaskyniarov, ktorí nám ukázali jednu malú, málo známu jaskyňu. Nakoniec sme sa pomodlili jeden desiatok sv. ruženca a poďakovali sme sa Pánu Bohu za krásny deň.“

Text a foto: Anežka Gúberová a Mária Štefičková

Poslednýkrát?

Smrť. Oddávna skloňované záhadne slovo, ktoré v sebe ukrýva črepinu tajomstva. Ľudia ju definujú ako koniec života, stratu životných funkcií, večný pokoj či nekonečnú blaženosť. Je témou filozofických debát a zaoberajú sa s ňou všetky svetové náboženstvá.

Od vekov ide o neprebádanú tému, ktorá však nie je len všeobecná. Je zvláštnou súčasťou nášho života. Každý z nás si totiž musí na smrť nevyhnutne vytvoriť svoj vlastný názor a každý z nás sa musí na ňu pripraviť - pretože je to jedna z mála vecí, ktorú máme všetci istú.

Množstvo dostupných kníh, plných ľudských príbehov o klinickej smrti, hovorí o pekných a záhadných veciach, ktoré nás čakajú po živote. Myslím, že všetci sme si už aspoň raz položili otázku, či sa na smrť tešiť, alebo sa jej báť. Ved' smrť si vyberá z radov veriacich rovnako ako z radov neveriacich. Vlastne si vôbec nevyberá - ani vek, ani náboženstvo, ani majetok, ani vzdelanie. Nič nerozhoduje. Smrť je neúplatná služobnica, je náš tajomník, ktorý nás dovedie do večnosti.

Pár rokov po skončení vysokej školy sme mali jednu smutnú stretávku - na cintoríne. Zišli sme sa, aby sme na poslednej ceste odprevadili jedného z nás. Bol mladý, zdravý, inteligentný, veselý, zamestnaný, zadaný, dobrý a mal v pláne sa oženiť. V jeho veku nik nerozmýšľa o smrti. Ak áno, tak maximálne v spojitosti, že ho to ešte nečaká. Pár dní predtým bol medzi nami. V ten deň sme sa s ním lúčili. Náhle tragicky zahynul. Stretli sme sa na jeho pohrebe.

Mal pomerne modernú civilnú rozlúčku. Jeho obľúbené piesne sa striedali s krátkymi príhovormi priateľov a básňami zamestnancov mes-

ta. Z tých slov sa do mňa vpíjala bezhraničná beznádej, ktorú recitovali všetci vôkol. Posledný lístok vetričí odviaľ, poslednýkrát sme ťa videli, poslednýkrát..., poslednýkrát... vrývalo sa mi do mysle.

Bol to prvý civilný pohreb, ktorého som sa zúčastnila. Hlboko mnou otriasol. Kládla som si milióny otázok: „Ako je možné, že títo ľudia neveria v život po smrti, prečo nepovedia, že sa ešte raz stretneme? Ako sa môže niekto uspokojiť s takouto silnou beznádejou? Existuje vôbec niekto, kto tomuto verí? Kto verí, že už nič viac nie je? Ved' sú množstvá svedectiev, ktoré hovoria, že život po živote skutočne je!“

V ten deň som si jasne uvedomila, o čo viac máme, keď sme dostali dar viery. Nikomu sa nedá popierať právo na smútok, právo na slzy za blízkym človekom. Je prirodzené, že oplakávame každú stratu blízkeho človeka. Bolo by zvláštne, keby tomu tak nebolo. Nemôžeme však upadať do beznádeje, lebo Boh pre nás pripravil oveľa krajší život po živote. „Poslednýkrát“ vlastne nie je.

-mjl-

Zomierame, aj keď žijeme

Zomierame. Všetci do jedného. V každom okamihu svojho života. Niekoľko tri mesiace od počatia, niekto dve hodiny po narodení, niekto v mladosti. Niekto sa dožije vnúčať, niekto pravnúčať - ale každý zomrie. Tak sme boli stvorení. Ako nesmrteľné duše v smrteľnom tele. V tele tak krehkom, že mu stačí necelých päť minút bez kyslíka a mení sa na mŕtvu kôpku buniek, na prázdny obal, v ktorom niet života. Uvedomujeme si túto skutočnosť?

Veľakrát sa mi v živote potvrdila pravdivosť vzletnej vety, že ľudia žijú, akoby nikdy nemali zomrieť a zomierajú, akoby nikdy nežili. Prečo? Jednoducho preto, že smrť vytesnili zo svojho života. Že aj keď ju občas spomenú, vždy len tak, aby sa ich hlbšie nedotkla.

Strach zo smrti

Rátame s tým, že aj my osobne môžeme kedykoľvek zomrieť? Že kedykoľvek môže zomrieť každý, koho máme radi aj ten, koho nemáme radi, koho možno nenávidíme?

Ľudia sa smrti boja. Niektorí panicky, niektorých len obchádza neurčitá obava, čo ich čaká. Možno sa jej boja preto, že ju nepoznajú, že nevedia, ako vyzerá zomieranie. Ved' kto už v dnešnej dobe videl zomierať človeka v pokoji, zmierení a dôstojne?

A druhá, možno neporovnateľne zásadnejšia otázka - kto z nás je na smrť pripravený? Kto je pripravený na stretnutie s Otcom z tváre do tváre? Pritom slovo „pripraviť sa“ neznamená stále sa zaoberať smrťou, večnosťou či nebom a peklom. Možno práve naopak. Znamená to žiť obyčajný život, ale s ochotou ho opustiť v okamihu, keď nás Otec zavolá. Znamená to nebyť naviazaný na svet ani ľudí, nevlastniť prímnoho. Lepšie povedané, nevlastniť nič. Lebo jediné, čo skutočne máme, je duša - Bohom stvorená pre večnosť a lásku.

Za múry nemocníc

Život v dnešnej dobe je zvláštny. Súčasný človek vytesnil smrť zo života, a to má isté dôsledky. Predovšetkým už smrť nie je niečím prirodzeným. Zahnali sme ju za múry nemocníc a v prípade, že za nimi zomrie náš blízky, vždy máme poruke niekoho, koho môžeme z jeho smrti obviňovať. Neverili by ste, koľko si toho musí vypočítať obyčajný lekár, ktorý robí všetko, čo je v jeho silách a v možnostiach súčasnej medicíny.

Na druhej strane by ste neverili ani tomu, koľkí ľudia si smrť svojich blízkych želajú, koľkí na ňu čakajú, koľkí ju dokonca žiadajú - pretože ich zbaví starostí s chorým, starým alebo bezvládnym človekom. Starostlivosť o chorého človeka nie je jednoduchá. Ale vybrať si radšej smrť mi pripadá neľudské.

Ľudia dnešnej doby sú často zlí, krutí, egoistickí a necitliví. Keďže však nemám rada paušalizácie, musím dodať, že nie všetci. Aj dnes sa medzi nimi nájde láska, obeta, nádej, individuálne hrdinstvo v nesení kríža. Ešte stále žijú ľudia pokorní a spravodliví. Sú síce v menšine, ale nikdy to nebude inak, ved' je napísané: „*Neboj sa, maličké stádo, lebo vášmu Otcovi sa zapáčilo dať vám kráľovstvo.*“ (Lk 12,32).

Smrť ako kľúč k pravde

V konfrontácii so smrťou sa ukazuje skutočná pravda o človeku. Kto čelí

smrti, nemá už čas ani silu hrať sa na niekoho, kým nie je. Ťažká choroba či blízkosť smrti nerobí človeka lepším alebo horším - len odhaľuje to, aký bol a je. Rovnako príbuzní, ktorým zomiera niekto z rodiny, nezvyknú hrať divadlo. V posledných dňoch či hodinách podvedome ukážu, akí sú a aká je ich rodina. Či stojí na láske, alebo na blížiacom sa dedičskom konaní.

Z mojich doterajších skúseností vyplýva, že práve manželskí partneri sú tými, ktorí dokážu zomierajúceho sprevádzať najbližšie. Zažila som to niekoľkokrát a musím povedať, že lúčiaci sa manželský pár po šesťdesiatich rokoch spoločného života je jedným z najsilnejších momentov, ktoré som mala možnosť zakúsiť nielen v práci, ale aj vo svojom vlastnom živote.

O čom je teda smrť? Máme sa jej báť? Asi je to v ľudskej prirodzenosti, že máme strach z neznáma, z odlúčenia, bojíme sa koncov. Na druhej strane nemôžeme urobiť nič lepšie, ako sa naučiť so smrťou rátať a pripraviť sa na ňu. Spravodlivým životom, pokorou, pokáním a hľadaním Boha. V každom okamihu nášho života. Lebo potom sa nám On sám v poslednom okamihu nášho života určite dá nájsť. A vo viere v Jeho milosrdenstvo môžeme dúfať, že nás osloví menom a povie: „Vojdi do radosti svojho Pána.“ (Mt 25,21)

M. K.

(Autorka článku pôsobí ako lekárka na geriatrickom oddelení.)

Ďaleká tušene a netušene blízka (Smrť)

Keď som pred časom pri písaní diplomovej práce interpretovala román Jozefa Čigera Hronského *Andreas Búr Majster*, všimla som si tam zaujímavý motív - Boží úsmev. Objavil sa v texte len dvakrát. V úvode a potom v závere. Kráčal za Andreom a on ho nevidel. Až nakoniec sa objavil pred ním. V okamihu, keď Andreas umrel.

Smrť. Slovo, ktoré neradi počujeme. A predsa sa nás všetkých týka. Každý sa s ním snaží vysporiadať po svojom. Niektorí sa tvária, že čosi také neexistuje. Iní na ten okamih radšej nemyslí. Ďalší sa ho príšerne bojí. No len málokto vníma okamih smrti tak, ako by mal. Málokto sa snaží byť „vždy pripravený“.

Múdri a nemúdri

Ladislav Záborský namaľoval množstvo krásnych obrazov. No pre mňa osobne spomedzi nich vyniká najmä jeden, ten, ktorý nazval „Múdre a nemúdre panny“. Pri jeho maľova-

ní sa inšpiroval evanjeliovým podobstvom, kedy devy čakajú na ženícha, no on neprichádza. Postupne im dochádza olej v lampách. Múdre majú náhradný, hlúpe si nový bežia zadovážiť. Ale medzitým ženích príde, dvere svetlice sa zavrú a pre hlúpe panny je po svadobnej hostine. (Porov. Mt 25, 1 - 13) Zdanlivo jednoduchý dej.

A zdanlivo jednoduché zobrazenie. Maliar totiž pre danú scénu vybral iba tmavomodrú farbu a jej odtiene, ktoré pomiešal s čiernou. Dominantou obrazu je nejasná vysoká postava v strede - ženích. Panny

sedia naokolo. Nevidno im do tváre. No kým múdre panny osvetľuje žiara lampy a sedia vzpriamené, tie nemúdre sa krčia v čiernej tme.

My by sme ich možno nazvali hlúpymi, no autor obrazu toto pomenovanie zjemňuje. Nemúdre. Sú nemúdre, lebo si pre tento veľký okamih nezabezpečili všetko. Tu nejde o svadobnú hostinu, tu ide o večnosť! Akoby to nevideli, akoby to nechápali.

A čo my? Sme múdri? Či nemúdri? Sme ako ony, alebo sme si vybrali lepší podiel?

Prísť pred tvár Boha

„Pravý kresťan je vždy pripravený prísť pre Pána Boha,“ píše sv. Josemaría Escrivá. „Pred tvárou smrti buď pokojný! Nie so stoicizmom chladného pohana, ale s vrúcnosťou Božieho dieťaťa, ktoré vie, že život sa nekončí, len mení.“ Lebo: „Všetko možno zariadiť okrem smrti. A smrť si zariadi všetko.“

Je prirodzené mať obavy zo smrti. Nik z nás nejde rád do neznáma. Mali by sme si však uvedomiť, že my nejdeme do neznáma. Plynutím času kráčame čoraz bližšie pred tvár Boha, ktorý nás má rád.

A napokon, vieme vôbec, čo je smrť? Podľa Carla Carretta pravou smrťou nie je fyzická smrť, ktorá je pre nás hrozná, viditeľná a vnímateľná. „Pravá smrť,“ píše, „to je odlúčenie od Boha. Pravou smrťou je nevier, neláska, zúfanie. Pravá smrť, to je zmätok, v akom skončí človek, ak neposlúcha Otca, je to nerozuzliteľná spleť, do akej človeka dovedú váš-

ne, je to najväčšia porážka všetkých jeho snov o veľkosti, je to úplná skaza človeka. Pravá smrť, to je prázdno, tma, úzkosť, zúfalstvo, nenávisť a skaza.“

Zatratenie je odmietnutie milosti

Reholná sestra Marie de la Croix (Mária od Kríža) mala v 19. storočí zvláštne zjavenia. Navštevovala ju jej zomrelá spolusestra, ktorá trpela v očistci. Sestra Mária jej mohla klásť otázky a ona na ne odpovedala. Na otázku, čo sa deje po smrti, jej odvetila takto: „Vo chvíli, keď duša opustí telo, je akoby stratená,

úplne obklúčená Bohom. Je obklopená takou svätosťou, že v jedinom okamihu vidí pred sebou celý priebeh svojho života a pozná aj to, čo si za to zaslúži. V tomto jase a jasnom poznaní vyriekne sama nad sebou ortiel.“ Zároveň však Máriu ubezpečila: „Božie milosrdenstvo volí najvhodnejší okamih jej odchodu zo sveta. Zatratená býva len tá duša, ktorá to za

každú cenu chce, lebo kým duša dôjde k najkritickejšiemu okamihu, musí odmietnuť tisíce milostí a podnetov, ktoré jej Boh ponúka. Je zatratená výlučne a len svojou vlastnou vinou.“

Čo je teda potrebné robiť? V prvom rade pochopiť, že nežijeme pre tento život. Žijeme pre večnosť. To je tá správna „logika“, ktorou sa musíme riadiť, hoci od nás žiada tak veľa: „zrieknuť sa seba samého, egoistických a pomínutelných pohnutí a znova sa zrodiť v Kristovi, ktorý je večný.“ (Sv. Josemaría Escrivá)

Daleká a blízka

„Daleká tušene a netušene blízka.“

Tak definoval smrť v jednej zo svojich básní Milan Rúfus. Nik nevie, kedy príde a nik nevie, či sa z nášho dohľadu ešte na chvíľu stratí. Životným údelom každého z nás je sa s ňou vyrovnat'. V tomto zmysle ako jeden z najkrajších textov o smrti vyznievajú slová piesne *Konečná* od skupiny Slnovrat. „*Keď zavrú mi oči, Ty žehnaj môj dom / Keď prestanem dýchať, to Ty dýchaj v ňom / Ved' vieš kde sú kľúče od duší aj dvier / Daj pozor na blízkych, do dlaní ich ber.*“

Románový Andreas Búr Majster zahynul pri konaní dobra. Pomáhal chorým na cholere. No dedinčania naplnení predsudkami, považujúci ho za čiernokňažníka, ktorý to všet-

ko spôsobil, ho zabili. „*Moju tvár nemôžeš vidieť, lebo niet človeka, ktorý by mňa videl a zostal by nažive!*“ povedal Boh starozákonnému Mojžišovi (porov. Ex 33,20). Podobne aj Andreas Búr. Nemohol vidieť Boha, kým bol živý. Preto sa Boží úsmev - Božia tvár - zjavila pred ním až v okamihu smrti.

Takto to vo svojom románe zachytil Jozef Cíger Hronský. Takto nejako sa to udeje aj s nami. Snažme sa, aby táto chvíľa nebola pre nás chvíľou odsúdenia, ale radosti. Modlime sa už teraz za svoju dobrú smrť.

Petra Humajová

(Použitá literatúra: Josemaría Escrivá: Brázda, Carlo Carretto: Kráčajme po ceste lásky, Sr. Marie de la Croix: Hlas z druhého sveta)

Prejsť zo smrti do života

Neradi o nej počúvame, a predsa sme každý deň jej svedkami. Smrť. Slovo, ktoré mnohých prekvapí, naplní zúfalstvom, ochromí... No na druhej strane stojí skupina ľudí, ktorá vníma smrť ako prechod (paschu) do nového života, do života v plnosti. No nemožno nespomenúť aj tých, čo smrť vyhľadávajú dobrovoľne, aby sa skrze ňu zbavili „bremena života“.

Každý z nás bol už svedkom mnohých úmrtí alebo pohrebných obradov. Smrť sa nedá zovšeobecniť, nemožno však prehliadnuť fakt, že atmosféra pohrebných obradov a následne aj života pozostalých, ktorí sú veriaci, je iná, ako tých, ktorí nemajú nádej na večný život. A rovnako je rozdiel v rozlúčke s človekom, ktorý žil spravodlivým, poctivým a v skúškach trpezlivým životom, v porovnaní s človekom nespravodlivým, hnevľivým, čo premárnil svoj život v otroctve nejakej závislosti.

Príbehy troch sestier

Boli tri sestry. Mali rovnakých rodičov, a predsa bola každá z nich iná, svojská. Rozdielne boli ich životy, rodiny, a tiež smrť ich manželov. A napokon bol rozdielny aj ich život po smrti manželov.

Prvá sestra

Prvá sestra bola veriaci a z Božej milosti mala aj veriaceho muža. Manželstvo týchto dvoch bolo príkladom pre mnohých. No prišla chvíľa, ktorú vôbec nikto nečakal, a náhla smrť manžela spôsobila ko-

niec ich šťastného života tu na zemi. Smrť vyvolala neustále sa opakujúci pocit smútku z toho, že sa skončilo niečo, čo bolo krásne.

Pre túto ženu nastal čas každodenného premáhania smútku a sebeckta a každodenného hľadania nádeje a dôvery, že život ešte môže byť radosť. S Božou pomocou a pod ochranou Panny Márie sa jej to darí, lebo...verí. Zmysel našla v práci, v záhrade, v kvetoch, a samozrejme aj vo svojich deťoch a vnúčatách, ale predovšetkým vo viere na „stretnutie“ s Láskou.

Druhá sestra

Druhá sestra bola tiež veriaca, no ak to možno tak povedať, život k nej nebol až taký štedrý a jej manželstvo bolo veľmi ťažké. Roky som ju pozorovala a zároveň obdivovala, ako takto dokáže žiť, pretože jej manžel bol veľký alkoholik. Nadávky, urážky a osočovanie, žiarlivosť, psychické a fyzické vydieranie jej, detí aj vnúčat. Celá rodina žila v strachu, aký bude zajtraší deň. Ja som si vždy peklo alebo očistec predstavovala ako život tejto ženy. Zároveň som s úžasom pozorovala, ako sa denne modlí - ruženec. Jej vnuk nevynechal jediný deň, keď sa zúčastnil svätej omše, aby sa nezaštal pred jaskynkou Fatimskej Panny Márie a nepomodlil sa tam. Bol príkladom aj pre mňa. Práve vo chvíli, keď už nikto nedúfal, že sa

niečo zmení, stal sa z môjho pohľadu zázrak. V jeden deň kňaz odslúžil svätú omšu za obrátenie manžela tejto sestry a na druhý deň jej manžel zomrel.

Všetci verili, že dostal milosť spoznať silu Božej lásky a milosrdenstva v poslednej chvíli svojho života. Smrť v tejto žene vyvolala iný pocit smútku - smútok z toho, že ako manželia premárnili spoločný život, že ho mohli žiť pekne a nežíli. Ale aj ona žije v nádeji. V nádeji, že čo nebolo na zemi, môže byť raz v nebi...

Tretia sestra

Tretia sestra bola „čiernou ovcou“ rodiny. Už v mladosti spôsobovala rodičom starosti svojou neposlušnosťou. A keďže neposlušnosť detí voči rodičom býva často „odmienená“ ťažkým životom, aj ona ho mala naozaj ťažký. No najhoršie na tom bolo, že sa vzdala aj viery v Boha.

Život bez viery sa prejavil v rôznych zlovykoch jej samej, ale i manžela a detí. Manžel bol tiež alkoholik a keď zomrel, zdalo sa, akoby necítila nič. Dokonca odmietla ísť aj na cintorín zapáliť mu sviečku. Nesúdim ju, Boh vie, koľko ťažkého si prežila a prežíva i teraz. Ved' život bez Boha sám osebe musí byť v istom zmysle peklom. No táto žena je pre mňa zároveň príkladom toho, ako mnohí ľudia potrebujú našu pomoc a modlitby.

Som vďačná, že patrím do Cirkvi, ktorá každý deň myslí vo svojich modlitbách a obetách na obrátenie hriešnikov. Verte mi, veľmi to potrebujú. Preto vás všetkých v tento sviatočný čas prosím - modlime sa spoločne nielen za duše zomrelých, ale aj za duše chorých a zomierajúcich hriešnikov, ktorí ako duchovne mŕtvi ľudia môžu ešte stále aj vďa-

ka našim modlitbám „počuť hlas Božieho Syna“, aby potom žili s ním naveky.

„Veru, veru, hovorím vám: Kto počúva moje slovo a verí tomu, ktorý ma poslal, má večný život a nepôj-

de pred súd, ale prešiel zo smrti do života. Veru, veru, hovorím vám: Prichádza hodina, ba už je tu, keď mŕtvi počujú hlas Božieho Syna a tí, čo ho počujú, budú žiť.“ (Jn 5, 24-25)

Elena Blašková

Duchovné napätie

Svedectvo o obrátení

Pred pár týždňami sme mali v práci oslavu dvanásteho výročia založenia. Pod prístreškom sme podávali guláš a kofolu obchodným partnerom a robotníkom. S jedným takým pracantom v strednom veku som si sadol za stôl.

Vtedy začal rozprávať: „Toto je divné obdobie, tento mesiac. Ani nie som chorý, len nevládzem. Nejaký som slabý. Asi bude niečo vo vzduchu, nejaký bacil.“ V mysli sa mi vybavili všetky tie jesene plné melanchólií, smútku, depresí, chrípkových epidémií, ktoré mnohí ľudia prežívajú. V spomienkach som sa vrátil o 10 rokov späť...

Život v troskách

Mal som 17 rokov a môj život bol v troskách. Ruky roztrasené, telo malátné. Bol som neustále chorý a sužovali ma návaly sklúčujúcich depresí. Bral som to tak, že môj život je v koncoch - už nebudú žiad-

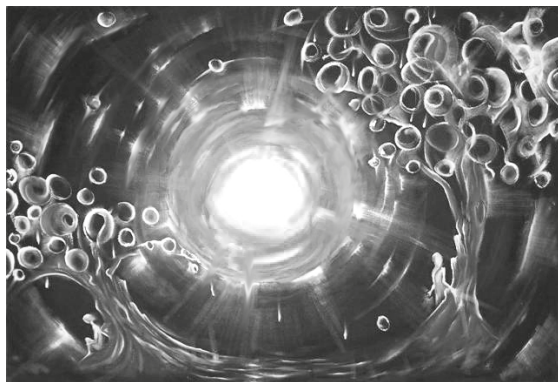
ne Vianoce, žiadna jar, jednoducho táto jeseň je to posledné, čo zažijem. Presne toto bol môj vnútorný pocit - ako keď je niečo vo vzduchu a našepkáva ti: „Ssss skončilsssi.“

Tento stav som si nahnal obrovským prázdnom vo svojom vnútri, ktoré som ako teenager potreboval zaplniť niečím skutočným, niečím, čo má silu. Bojové umenia, satanistická hudba, partia feťákov, horory, kreslenie démonov. Raz som si na ruku vyškrabal klincom čínsky znak na ochranu pred démonmi - myslím že to od počiatku malo opačný účinok. S obľubou som si kreslil rôzne démonské beštie.

A napriek tomu, akoby v rozpoltenej osobe, som prežíval túžbu po krásne, chodil som na dlhé prechádzky do lesa, v nedeľu do kostola a nechal som sa vystavovať moci, ktorá bola obsiahnutá v prísnych kázňach otca Maroša.

Svetlo proti tme

Tieto „dva svety“ sa presne pred desiatimi rokmi vo mne pobili a jeden z nich

sa stal víťazom. Vlastne neboli len vo mne. Obsahuje ich každoročný boj o dušu. Svetlo proti tme, pokoj proti depresii, všetci svätí proti beštiám Halloweenu. V človeku sa to len tak rozomelie a tabletky na to nestačia. A vo mne sa to mlelo poriadne. Ako by ma ťahali neviditeľné ruky do priepasti.

Pamätám si, ako som jedného večera upadol do depresie - tak ako každý večer - a začal som byť malátny. Trpel som už od septembra panickým strachom, že niekde odpadnem. To isté som prežíval aj v tento večer. K tomu sa pridala strach z tmy, samoty, ticha, cestovania, školy... Chcel som, aby to prestalo. To už nebol život.

Obliekol som sa a šiel som von. Vyšiel som na kopec a sadol som si na lavičku. Pozoroval som náš činžiak, zapnuté svetlá a blikajúce televízory a závidel som ľuďom, že dokážu žiť. Aj ja som chcel žiť. Nikdy som nechcel spáchať samovraždu. Ne-normálne, veľmi, veľmi, veľmi som chcel žiť normálny život. Bol som zúfalý.

Odrazu ale vo mne zaznela „nová pieseň“. Nebol to žiaden rap, ani metal. Presne naopak. Bola to pieseň, ktorú si moja mamina púšťala popri varení: „Na na na Ježiš.“ Len tak to zaznelo. Hudba celkom infantilne naivná. Teraz však viem že to bol On. Môj milovaný Ježiš. Sadol si vedľa mňa na lavičku a chcel mi dať vedieť, že je tam. Preto mi pošepol do duše túto pieseň. Tak odlišnú od všetkého, v čom som žil.

Ježiš je víťaz

„Zváždal si ma Pane, nuž dal som sa zviest', uchopil si ma a premo-hol.“ (Jer 20,7) Takto vstúpil do môjho boja On. Víťaz na bielom koni, čo vyšiel, aby víťazil. Prvýkrát

v živote som vedel, že mám vo veciach jasno. V škole som mal samé päťky - bol som najhorší žiak, ale v tomto okamihu ako keby som bol pochopil celý vesmír. Ježiš. Ježiš je ten kľúč, brána, cesta, život. Postavil som sa z lavičky a napriek pretrvávajúcej depresii som vedel, že je po všetkom.

Prestúpil som zo strednej školy na učilište, ktoré bolo 5 minút od môjho domu - na rovnakom kopci, na ktorom sa odohrala posledná bitka o môj život. Prestal som sa stretávať s kamarátmi a z tréningov som predčasne utekal na svätú omšu. Po pol roku som sa stal silnejším než kedykoľvek predtým.

Teraz po desiatich rokoch s Ježišom viem povedať, že On je víťaz. Každý deň je boj, zvlášť keď nám svet núka satanistické sviatky namiesto našich katolíckych. Tesne pred tým, než budú množstvá verných zosnulých prijaté do nebeskej slávy, sa nám do škôl, kam chodia naše deti, vtláčajú duté tekvice, bosorky, škriatkovia a démoni.

Tma však nemá nič spoločné so svetlom. Ježiš je víťaz a už aj zvíťazil. Pozvime ho do každého boja, ktorý vedieme. Aj vo chvíľach, keď prehrávame v boji s hriechom, keď nás sužuje tá najhoršia depresia a smrteľná choroba, volajme na Ježiša. Volajme naňho, keď podliehame nervozite a hádame sa s rodinou. Volajme neustále po Bohu. „*Otče náš, ktorý si na nebesiach, posväť sa tvoje meno, príď tvoje kráľovstvo, buď tvoja vôľa, ako v nebi tak i na zemi...*“ (Mt 6,9-10)

Text a obrázok: Augustín Ugróczy
Prípadné reakcie zašlite na adresu
gustovclanok@gmail.com

Verné rehoľným sľubom Blahoslavené Drinské mučenice

11/11

Čistota. Hodnota, ktorú dnes mnohí hádzu ľahkovážne za hlavu... No zároveň niečo, kvôli čomu boli rehoľné sestry z Kongregácie Dcér Božskej Lásky ochotné zomrieť. Pravdepodobne by im nik nevyčítal, keby sa v záujme zachovania vlastného života srbským četníkom poddali. Ony si však vybrali inú cestu.

V čase druhej svetovej vojny boli na území Balkánu obzvlášť veľké nepokoje. V roku 1941 tu bol vyhlásený nezávislý chorvátsky štát, do ktorého bola začlenená aj Bosna a Hercegovina. V krajine preto vypukla občianska vojna. V tom období žilo v rehoľnom dome v Pale neďaleko Sarajeva päť sestier Kongregácie Dcér Božskej Lásky.

Sestra Mária Jula Ivaniševičová

Sestra Jula bola predstavenou domu. Narodila sa v roku 1893 v Chorvátsku. Pochádzala z tradičnej katolíckej rodiny. Už od detstva veľmi rada čítala, pomáhala v domácnosti a veľa sa modlila. Keď mala 18 rokov, požiadala mamu o dovolenie vstúpiť do kláštora. Mama jej to však nedovolila, chcela ju mať pri sebe.

Jula teda do kláštora vstúpila až po matkinej náhlej smrti o dva roky neskôr. Večné sľuby zložila vo Viedni. V reholi sa venovala najskôr ekonomickej činnosti a po-tom pracovala na pediatrii v Záhrebe. Nakoniec sa stala predstavenou komunity v Pale. V roku 1941 mala 48 rokov.

Sestra Mária Berchmana Leidenixová

Sestra Berchamana sa narodila v roku 1865 vo Viedni, no skoro celý svoj život prežila v Bosne. Vyštudovala

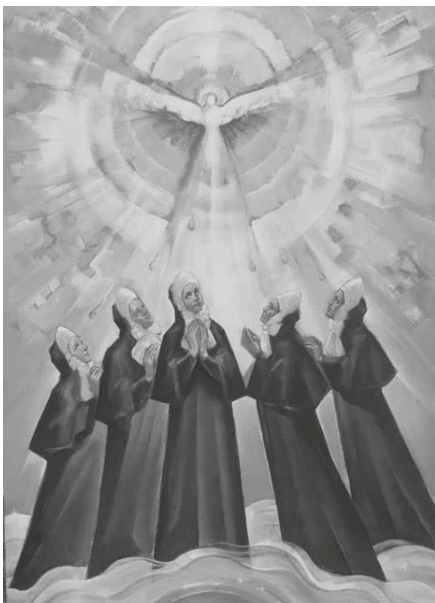
ošetrovatelstvo a neskôr aj odbor všeobecnej zdravotnej sestry. V reholi sa venovala ošetrovaniu chorých detí a vyučovaniu na základných školách.

Nemala problém s vierovyznaním detí, ktoré vyučovala. Čítať a písať naučila mnoho moslimov. Veľa dobra urobila i pre srbských pravoslávnych, ktorí ju volali „srbská mama“. V čase mučenickej smrti mala 76 rokov.

Sestra Mária Krizina Bojancová

Sestra Krizina pochádzala zo Slovinska. Narodila sa v roku 1885. Jej otec odišiel pracovať do Ameriky a nikdy viac sa už o ňom nič nedozvedeli. Rodinu teda živila matka, ktorá sa venovala najmä poľnohospodárskej činnosti.

Krizina mala vo veľkej úcte Pannu Máriu. V čase prípravy na mariánske sviatky sa vždy modlila novénu ku jej cti. V Pale robila ťažké práce v záhrade, v maštali i v dome. V záhrade vždy dopestovala všetko, čo bolo pre sestry nutné na živobytie. Keď v decembri 1941 prišli do kláštora srbskí četníci, mala 56 rokov.

Sestra Mária Antonija Fabjanová

Sestra Antonija pochádzala podobne ako Krizina zo Slovinska. Narodila sa v roku 1907. Mala siedmich súrodencov. Ešte v detstve jej zomreli obaja rodičia a deti si do svojich rodín zobrali príbuzní. O Antoniju sa vzorne starala jej teta, ktorá jej nebránila vstúpiť do kláštora. V kláštore v Pale sa Antonija taktiež venovala ťažkým prácam v dome, v záhrade i v maštali. Starala sa o kravy a ošipané. Bola umučená vo veku 36 rokov.

Sestra Mária Bernadeta Banjaová

Sestra Bernadeta na narodila v roku

1912 v Chorvátsku, ale jej rodina mala maďarský pôvod. Už ako mladá sestra bola poslaná do Pale, kde sa venovala najmä vareniu a starostlivosti o hostí. Bola najmladšou z Drinských mučeníc. V čase smrti mala iba 29 rokov.

Mučenícka smrť

Situácia v Pale v roku 1941 bola naozaj desivá. Sama sestra Julia to v jednom z posledných listov sestry opisuje takto: „*Sme tu ako na fronte, okolo nás sa neprestajne strieľa, vo dne, v noci. Prežívame hrôzy každého druhu, veľké nešťastia zo všetkých strán a dookola je veľká bieda. Okolo nás všetko ničia, podpalujú, rozkrádajú, ľudia sú krutí, horší ako šelmy. Vďaka Bohu, my sme ešte živé. (...) Nebezpečenstvo je veľké, ale nemôžeme odísť nikam, všade je nepokoj. (...) Ak ostaneme nažive a stretneme sa, všetko Ti porozprávam. Ale bol by to ozaj Boží zázrak, ak by sa nám podarilo utiecť pred touto surovosťou.*“ (16. október 1941)

Prorocké slová sestry July sa naplnili 11. decembra 1941. V ten deň totiž četníci vtrhli do kláštora. Sestry ešte rýchlo požiadali o rozhrešenie slovinského kňaza, ktorý tam bol s nimi. Potom museli odísť s četníkmi. Najstaršia sestra Berchmana si ani nestihla obuť topánky.

Sestra Julia práve nebola v kláštore. Keď pri návrate zbadala, čo sa deje, mohla utiecť. Rozhodla sa však zostať so svojimi spolusestrami.

Četníci najskôr vyplienili kláštor a potom ho spolu s kostolom a všetkými budovami naokolo zapálili. Sestry hnali v zime a mraze päť dní z Pale do Goražde cez pohorie Romanija. Keďže sestra Berchmana

už po troch dňoch nevládala, nechali ju v jednej moslimskej dedinke a na druhý deň previezli do Sjetlina. Tam ju po desiatich dňoch zavraždili.

Zvyšné sestry prišli 15. decembra do Goražde. Četníci im sľúbili, že ak sa im oddajú, nechajú ich nažive. Sestry im mali zostať pomáhať a slúžiť. Keď sa však četníkom stále vzpierali a snažili sa zachovať svoj sľub čistoty, zúrivosť četníkov sa zvyšovala. Rozkázali sestrám vyzliecť sa. Sestry volali: „Živé sa nikdy nevyzlečieme! My sme zasvätené Bohu a jemu sme dali svoj sľub!“ Četníci sa ešte viac rozzúrili a začali na sestry útočiť.

V tom okamihu jedna zo sestier, pravdepodobne predstavená Jula, pribehla k oknu a zakričala: „Sestry, nasledujte ma!“ Pred očami prekvapených četníkov všetky sestry jedna po druhej vyskočili z okna von, hoci izba, v ktorej boli väznené, sa na-

chádzala na tretom poschodí. Rozzúrení četníci rýchlo bežali dole. Sestry ešte žili, ale mali polámené ruky a nohy.

Četníci ich dobodali dýkami, vyzliekli a ich nahé telá nechali na brehu rieky Driny. Hrobár ich potom palicou posunul smerom do rieky, kde ich odplavila voda.

Rehoľné sestry z Pale, nazývané aj Drinské mučenie, boli blahorečené 24. septembra 2011 v Sarajeve. Blahorečenia sa zúčastnili aj niektoré sestry Kongregácie Dcér Božskej Lásky, ktoré v súčasnosti pôsobia v Prievidzi. Drinské mučenie sú považované za mocné orodovníčky najmä v ťažkých situáciách a v nebezpečenstve života.

Pripravila: Petra Humajová
(Použitá literatúra: Anto Bakovič:
Drinské mučenie;
www.marianky.sk)

Dostaneme stonásobne viac

Nedá mi, aby som sa nepodelila s radostnými pocitmi, ktoré sprevádzali okamihy vyhlásenia Drinských mučeníc z našej kongregácie za blahoslavené. Už v predchádzajúcom čísle bola zmienka o našej ceste do Sarajeva, no iba krátka, informačná.

V tento mesiac slávime Sviatok všetkých svätých a Spomienku na všetkých verných zosnulých. Niektorí ľudia nemajú tieto dni radi. Je im smutno za ich príbuznými a u mno-

hých sa rany ešte nezahojili. Môžeme povedať, že každý cíti bolesť, smútok a iste prídu i slzy. Je to prirodzené. Kresťan však má na mysli aj iné skutočnosti, „nádej na vzkriesenie“. A pre túto nádej má zmysel aj smrť.

Intenzívnejšie som si skutočnosť smrti uvedomovala práve v týchto dňoch, keď sme sa zúčastnili slávnostného blahorečenia Drinských mučeníc. Nie je to iba tak, ľahko. V mojom vnútri znela otázka: „Čo by si na ich mieste robila ty?“

Niektor by na túto otázku nevedel odpovedať, pretože to nezažil. Ja som počas slávnosti blahorečenia videla emócie mnohých ľudí. Zaujali ma slzy na tvárach našich mladších spolusestier. Ako hlboko precítili skutočnosť, čo všetko sestry pri umučení museli podstúpiť! Ony verili, dúfali a milovali. Preto im ich obeta bola samozrejmä. Vedeli, komu uverili. Uverili Kristovi, svojmu Ženíchovi, ktorý ich odmenil - a my sme toho svedkami.

Pri voľbe povolania, keď sa dievča alebo chlapec rozhoduje kráčať za Kristom, sa mnohí ľudia čudujú. Ako je to možné? Prečo sa tak rozhodol? Nie je ľahké rozhodnúť sa pre niečo na celý život. Takejto voľbe predchádzajú mnohé úvahy, otázky, odpovede, modlitby a tiež krízy. Ale ak Boh volá, jeho volanie je vábivé, radostné, isté. A je to volanie aj k takej skutočnosti, akú podstúpili naše nové blahoslavené.

Verím, že Boh dá vtedy svoju silu, aby človek nezaváhal. Ved' ide za hlasom svojho povolania, ktorý si zvolil, aby videl „z tváre do tváre“ toho, ktorý bol Tvorcom jeho povolania. Toto ma naplňalo radosťou pri slávnostnom speve Te Deum, ktorý znel ako poďakovanie Bohu za oslávenie služobníc Kongregácie Dcér Božskej Lásky. Všetci sme spievali jedným hlasom na slávu, hoci

sme boli z rôznych kútov sveta, z troch kontinentov - no zato sestry jednej Kongregácie spojené pri tejto príležitosti s desaťtisícovým davom ľudí.

Celá Bosna i Sarajevo jasali, lebo v prevažne moslimskej Bosne sú to ich prvé blahoslavené. Radosť prežívali aj ľudia v Chorvátsku, pretože sestry patria do chorvátskej provincie. Na slávnosti bolo prítomných 36 biskupov, 500 kňazov, 1200 rehoľných sestier z rôznych reholí a 10 000 veriacich. Spevokol a orchester sa skladal z 1600 členov. Dalo by sa povedať - ohromujúce.....

Mne však v srdci znejú iba skromné slová vďaka voči Pánu Bohu, že vernosť, ktorú sestry spečatili svojou krvou, oslávil už tu na zemi. Uistuje ma to o vernosti Boha človeku, ak človek zostáva verný. Pri tejto príležitosti sa naplňajú slová Pána Ježiša, ktoré sú adresované tým, čo opustili všetko: „A každý, kto pre moje meno opustí domy alebo bratov a sestry alebo otca a matku alebo deti alebo polia, dostane stonásobne viac a bude dedičom večného života.“ (Mt 19, 29) Drinské mučenie sú toho príkladom.

Text: S. M. Xavéria Mikulová, FDC
Foto: archív sestier Slovenskej provincie Kongregácie Dcér Božskej Lásky

Liturgické okienko

6. november 2011 - 32. nedeľa cez rok

Č1 - Múdrost' žiari a nevädne; ľahko ju zbadajú tí, čo ju milujú... Múd 6, 12-16

R - Za tebou prahne moja duša, Pane, Bože môj. Ž 63

Č2 - Preto sa potešujte navzájom týmito slovami. 1 Sol 4, 13-18

Ev - Nebeské kráľovstvo sa bude podobat' desiatim pannám, ktoré si vzali lampy a vyšli naproti ženíchovi. Päť z nich bolo nerozumných a päť múd-

rych. Nerozumné si vzali lampy, ale olej si so sebou nevzali. Múdre si vzali s lampami aj olej do nádob. Keď ženích neprichádzal, všetkým sa začalo driemať a zaspali. O polnoci sa strhol krik: „Ženích prichádza, vyjdite mu v ústrety!“ Všetky panny sa prebudili a pripravovali si lampy. Tu nerozumné panny povedali múdrym: „Dajte nám zo svojho oleja, lebo naše lampy hasnú.“ Ale múdre odvetili: „Aby azda nebolo ani nám ani vám málo, choďte radšej k predavačom a kúpte si!“ No kým išli kupovať olej, prišiel ženích a tie, čo boli pripravené, vošli s ním na svadbu a dvere sa zatvorili.

Mt 25, 1-13

13. november 2011 - 33. nedeľa cez rok

Č1 - Chválu si zasluhuje žena, čo sa bojí Pána. Prís31,10-13.30-31

R - Blažení sú všetci, čo sa boja Pána. Ž 128

Č2 - Veď vy všetci ste synmi svetla a synmi dňa. 1Sol 5, 1-6

Ev - Pán Ježiš hovorí o človekovi, ktorý dal svojmu sluhovi päť talentov... Pán sa vrátil z cesty a sluha mu odovzdáva ešte ďalších päť talentov, ktoré získal. Jeho pán ho chváli: Dobrý a verný sluha, bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým. Vojdí do radosti svojho pána! - Boh je ku každému štedrý. Každému dáva potrebnú milosť. Kto s ňou spolupracuje, získava ešte viac. Kto ňou pohŕda, kto ju odmieta, stratí aj to, čo predtým dostal.

Mt 25, 14-30

20. november 2011 - 34. nedeľa cez rok - Krista Kráľa

Č1 - Hľa, ja sám budem hľadať svoje ovce a navštívim ich.

Ez 34,11-12.15-17

R - Pán je môj pastier, nič mi nechýba.

Ž 23

Č2 - Lebo ako je skrze človeka smrť, tak je skrze človeka aj zmŕtvychvstanie.

1Kor 15,20-26

Ev - Pán Ježiš hovorí: „Keď príde Syn človeka vo svojej sláve... zasadne na trón svojej slávy. Zhromaždia sa pred ním všetky národy a oddelí jedných od druhých... Dobrým povie: Pod'te, požehnaní môjho Otca. Zlým: Odídte odo mňa. Veru, hovorím vám: čokoľvek ste neurobili jednému z týchto najmenších, ani mne ste to neurobili. A pôjdu títo do večného trápenia, kým spravodliví do večného života.“

Mt 25,31-46

27. november 2011 - 1. adventná nedeľa (začína sa rok „B“)

Č1 - Ty, Pane, si náš Otec, máš meno, vykupiteľ náš pradávny.

Iz 63,16b-17.19b

R - Bože, obnov nás, rozjasni svoju tvár a budeme spasení. Ž 80, 2-19

Č2 - Verný je Boh, ktorý vás povolal do spoločenstva svojho Syna Ježiša Krista, nášho Pána.

1Kor 1,3-9

Ev - Pán Ježiš hovorí: „Majte sa na pozore, bdejte, lebo nevíete, kedy príde ten čas. Je to tak, ako keď človek odcestuje, opustil svoj dom, svojim sluhom odovzdal moc, každému určil prácu a vrátnikovi prikázal bdieť. Bdejte teda, lebo nevíete, kedy príde pán domu, či večer, či o polnoci, či za spevu kohúta, alebo ráno. Aby vás nenašiel spať, keď príde nečakane.

A čo hovorím vám, hovorím všetkým: Bdejte!“

Mk 13, 33-37

Pripravila A. Karaková

Farská kronika

od 26. septembra 2011
do 25. októbra 2011

**Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:**

Nicol Melcerová
Kristína Kinzlerová
Adam Kinzler
Ema Bauková
Michal Beniska
Marianna Bettešová
Jakub Dúžek
Milan Galanský
Lukáš Hurtiš
Laura Kaplánová
Yasmin Kurinová
Ema Machatová
Samuel Šabo

**Blahoželáme k prijatiu
sviatosti manželstva:**

Igor Nechala a Jana Petrášová
Marek Andrejovský a Dominika Obročníková
Pavol Korčok a Andrea Surová
Roman Piš a Erika Lacková
Peter Schmidt a Martina Hrabovská
Ing. Jozef Hianik a Mgr. Martina Peťovská
Roman Hianik a Marcela Sečanská
Štefan Šemrinec a Ing. Jana Ružičková
Juraj Talapka a Jarmila Čiakýová

**S kresťanskou nádejou na stretnutie
vo večnosti sme sa rozlúčili
so zomrelými:**

Augustín Košík, 75 r.
Ján Kudrec, 74 r.
Ing. Alojz Mošať, 69 r.
MUDr. Karol Čerey, 84 r.
Vojtech Boroš, 74 r.
Vladimír Legěň, 76 r.
Karol Kostolányi, 75 r.
Alžbeta Lenčešová, 90 r.
Miroslav Pavlíček, 65 r.
Katarína Páleníková, 61 r.
Ludmila Hlinková, 51 r.
Jozef Bihári, 66 r.
Ing. Michal Šingliar, 88 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením
BÚ v B.B. č. 1127/98

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Teologický poradca:

Mgr. Martin Dado, dekan
Zodpovedný redaktor, sadzba:

Mgr. Alojz Vlčko,
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com
tel.: 0902 202 898

Vedúca vydania:

Mgr. Petra Humajová

Redaktori:

M. Melicherčíková, A. Gálová,
A. Karaková, A. Ugróczy,
E. Blašková

Kontakt:

web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej,
Mariánska 4, 971 01 Prievidza
tel.: 046 / 542 28 01

Náklady na tlač:

cca. 0,40 € (12,05 Sk)

Fotografie: titulná strana, str. 2,
5, 12 a 14 - M. Melicherčíková,
str. 5 - archív spevokolu Rosnička,
str. 9 - S. Kobelová

Tlač: PATRIA l., spol. s r. o.
Prievidza. Tlač registrovaná
Okresným úradom v Prievidzi pod
č. MT 1/1994.

Upozornenie:

Redakcia si vyhradzuje právo
výberu a úpravy príspevkov. Ruko-
pisy nevraciamy.

HUDOBNÁ SKUPINA SPRAY
RÍMSKOKATOLÍCKA CIRKEV, FARNOSŤ KRISTA KRÁĽA – Veľká Lehôtka
KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ STREDISKO - Prievidza

Vás srdečne pozývajú v sobotu **19. novembra 2011 od 15:30**
do farského kostola Krista Kráľa vo Veľkej Lehôtko
(okres Prievidza)
na 17. ročník gospelového festivalu

MLADÍ MLADÝM

15:30 – Svätá omša v kostole hrá
ŠUMIENKY
a na organe hrá E. Košťalik

2011

17:00 – 20:30 – program v kultúrnom dome

ROSNÍČKA - Prievidza
BARTOLOMEJČATÁ – Prievidza
CHRÁMOVÝ ZBOR – Chrenovec
AUDIENCE* - Trnavá Hora
ŠUMIENKY – Diviaky nad Nitricou
SPRAY – Veľká Lehôtka

Hudobná skupina SPRAY oslavuje 20. rokov.

Miništrantský výlet na Oponický hrad 22. október 2011

V sobotu 22. októbra 2011 sme sa vydali s miništrantmi a pánom kaplánom Branislavom Markovičom na výlet. Navštívili sme zručaninu hradu Oponice. Výlet sprevádzali aj pripravené súťaže. Najprv sa chlapci rozdelili na dve rytierske skupiny a museli nájsť kľúč od hradu. Potom prebehli rôzne rytierske súboje a súťaže, ktorých víťazi sa stali novými vládcami hradu. Hneď po súťažiach sme si spolu založili oheň, opiekli pripravené dobroty a po veľmi vydatenom dni sme sa presunuli nazad do Prievidze. Podobné akcie budeme s chlapcami organizovať častejšie a veríme, že to prinesie svoje ovocie.

-ln-, foto: B. Markovič

